

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo stažuotė Suomijos švietimo institucijose

Lapkričio 3–9 dienomis pedagogų kvalifikacijos tobulinimo stažuotėje Suomijoje dalyvavo Šiaulių universiteto lekt. Angelė Kavaliauskienė. Pažintis su Suomijos švietimo sistema vyko Suomijos nacionalinėje švietimo agentūroje, Helsinkio universitete, Helsinkio licėjuje, Kulosaaren Yhteiskoulu vidurinėje mokykloje, Mikkaola Koulu mokykloje (integruota) ir Albatross Daycare ankstyvojo vaikų ugdymo ir priežiūros centre.

Suomijos švietimo sistema yra įvardijama kaip viena sėkmingiausių. Jos išskirtinumas grįstas *pasitikėjimo kultūra, atsakomybe, lygybe, veikimo laisve ir kompetentingais pedagogais*. Politinių partijų susitarimas dėl švietimo strategijos ir vizijos, nuoseklus švietimo sistemos organizavimas ir tobulinimas per daugelį metų Suomijai leido tapti pažangia šalimi. Ir ne tik – šiandien Suomija pasauliniame kontekste žinoma kaip švietimo paslaugų eksportuotoja ir konsultantė. Pavyzdžiui, kasmet Helsinkio miesto savivaldybės organizuojamoje švietimo savaitėje pristatoma 100 globalių švietimo inovacijų.

Suomijos švietimo sistemoje ryškus dėmesys lygybės principams: visos mokyklos finansuojamos vienodai, vadovaujasi nacionaline programa, tvirtai laikomasi nuostatos, kad visos mokyklos yra geros ir sąlygos jose mokytis yra vienodos.

Pasirinkimo laisvė ir pasitikėjimas pedagogais užtikrina ugdymo kokybę. Institucijos, atsakingos už švietimo organizavimą, leidžia mokytojui rinktis metodus, dėstymo tempą, spręsti, kaip planuoti ugdymo procesą ir kt., pedagogai atlieka savo veiklos tyrimus, juos taiko ir tuo didžiuojasi. Tokios sąlygos leidžia pedagogams ugdyti pasitikėjimo, bendravimo ir bendradarbiavimo kultūrą. Kartu labai pasitikima pedagogu – nėra atsiskaitymų, vertinimų ar kitų tikrinimo formų, jam suteikta laisvė veikti, dirbti kūrybingai ir prisiimti atsakomybę už savo darbo kokybę. Ir tai motyvuoja. Ugdymo procese labai aiškūs vaidmenys: mokytojų – gerai išmokyti, mokinių – gerai išmokti. Mokymasis pagrįstas sąmoningumo principu – mokaisi dėl savęs, o ne dėl kitų. Mokiniai mokosi pagal pasirinktą jiems tinkamą mokymosi tempą ir stilių. Kad tai veda į sėkmę, liudija aukšti šalies mokinių mokymosi rezultatai.

Aukštosioms mokykloms Suomijoje taip pat suteikta daug savarankiškumo. Jos laisvai disponuoja lėšomis, pačios modeliuoja mokymo ir tyrimo sritis. Tiek aukštųjų mokyklų pedagogai, tiek bendrojo lavinimo mokyklų mokytojai aktyviai organizuoja ir rengia mokslinius tyrimus – visos ugdymo problemos sprendžiamos remiantis moksliniais tyrimais.

Mokytojus Suomijoje rengia 9 aukštosios mokyklos – akademiniai universitetai ir taikomųjų mokslų universitetai. Pedagoginę kvalifikaciją turintis mokytojas yra parengtas dėstyti kelis dalykus (pvz., vieno pagrindinio ir vieno papildomo dalyko). Dirbti dalyko mokytoju ugdymo įstaigose būtinas magistro laipsnis.